

Byli jste koupeni za [velikou] cenu. Nebuďte (řecky: nestávejte se) otroky lidí. Bratři [a sestry], každý ať zůstává před Bohem v tom [postavení], v jakém byl povolán.

(1. Pavlův list Korintským 7, 23-24)

Na plný plyn (O manželství po čtvrté)

Povím vám na začátek něco ze švédské historie: Do roku 1967 se po švédských silnicích jezdilo v autech, která měla volant jako u nás na levé straně. Ač to zní neuvěřitelně, také se jezdilo na levé straně silnice, tedy přesně opačně, než u nás. Představte si, jak se asi předjíždělo... A to až do 3. září 1967, kdy se provoz na silnicích zcela zastavil od 01.00 až do 06.00 ráno. Auta pomalu dojela domů, provoz pomalu utichl a vše se zklidnilo. Od šesté hodiny pak jezdila auta podle nových pravidel vpravo, jak je tomu až dodnes. Pro velké změny je třeba velký okamžik a dostatek času proto, abychom jej vychutnali.

Budu mluvit o jiných pravidlech. O pravidlech společného života v manželství. Nemyslím, že tu vymyslím něco světoborného. Také si nemyslím, že by vše bylo jednoduché, krátké a jasné. Pokud je třeba v našich životech něco měnit, je na to třeba velký okamžik a také dostatek času, abychom vše udělali pořádně.

Je dobře si říci, že jsme dospěli do závěru čtyř zastavení na téma manželství. První se týkalo známosti, druhé svatby, tedy toho, co znamená si někoho vzít, a třetí patřilo manželství ve vztahu k dětem vlastním i adoptovaným. Čtvrté pak patří manželstvím, která už děti nevychovávají. Manželstvím obdarovaným zralostí.

Také se nesmí smlčet to, co jsem tvrdil od začátku a k čemu se budu dnes zase odvolávat.

Manželství je Božím vynálezem.¹ Bůh má na něj autorská práva a proto je rozumné respektovat podmínky, které Tvůrce pro manželství připravil. **Manželství je dočasným zařízením**, je jenom pro tento věk² a není nejvyšší hodnotou lidského bytí na této Zemi. Jsme tu na čas obdarování úzkým soužitím se člověkem, který je s námi jedno tělo. Ovšem, někdo z nás žije sám, a tím není nijak méněcenným. Institut **manželství je pro člověka pomocí**,³ aby mohl lépe sloužit svému Tvůrci. Aby zvládl všechny úlohy svého lidského života, a aby v nich žil pro svého Pána. Lépe však neznamená lehčím způsobem, ale kvalitněji.⁴

Čtený text nás ujistil, že jsme koupeni za velikou cenu. Přesněji stačí říci: *za cenu*. Je na nás vysazena cena, o níž se nediskutuje. Představa člověka, že je sám svůj, že je nezávislým jedincem uprostřed Universa, je úsměvná. Máme regulovanou cenu (což v případě nájemného znamená sníženou, ale tady naopak). To jen posiluje jistotu, že manželství nebude naší *svobodnou* volbou, že

1 Bůh manželství stvořil, viz první zpráva o stvoření: *Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.* (Genesis 1, 27)

2 Lukášovo evangelium 20, 28-36 a zvláště 34: Ježíš jim řekl: „*Lidé přítomného věku se žení a vdávají...*“ Pojem manželství se dostal téměř tak vysoko, jako Boží království. Obávám se, že jsme se dostali ke *zbožštění* manželství, čemuž okolní svět mohutně nahrává.

3 A druhá zpráva o stvoření v Genesis 2,18 *I řekl Hospodin Bůh: „Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou.“* Dá se tedy říci, že je manželka pomocí pro manžela a naopak. Ve smyslu předchozí poznámky se mi zdá, že manželství se stalo *mocí* k životu. Bez něj si moderní věřící člověk vystresovaný odcizeným světem připadá bezpřízorní. Zabýváme se tím, jak *být šťastní*, uděláme pro to všechno co můžeme, zatímco svět kolem hyne...

4 Nehlásám žádné náboženství pohody a harmonie. To není cíl, ke kterému celým životem jdeme. Pohoda je přidanou hodnotou.

o něm nerozhodujeme od začátku až do konce. Jsme závislí na vůli našeho Otce v nebesích.

To může někomu připadnout diskriminující, protože si nemůže svobodně rozhodnout o konečné podobě vlastního života. Nikdy nejsem sám a i když se rozhoduji mezi deseti možnými verzemi, a vyberu si s mnoha otazníky jedenáctou, nejsem mimo Boží péči. Většinou se domnívají lidé žijící v manželství, že měli vybírat lépe, či že si měli vybrat jinak. Jiného partnera. Měli do věci investovat a objevovat taje manželství jako Češi Kostariku. Ne, můj příteli, ne ne, má přítelkyně – nikdo se nespletl, je to jak to má být a znamená to dobrou zprávu. I když jsi si vzala nemocného člověka, i když se vše rychle po svatbě zkomplikovalo - Pán Bůh Ti chce dát způsob, jak se se skutečnostmi vyrovnat, jak se najít, jak získat sílu i moudrost. Postará se o nás! Manželství je jeho vynález. Dobře zaplacený a skvěle opečovaný.

Ale proč se tu zdůrazňuje tato vysoká cena? Protože se manželství nemá stát místem dalšího obchodu, jímž bychom se dobrovolně uvázali do otroctví. Ať manželství věřícího s nevěřícím či dvou lidí, kteří se označují za věřící a dokonce i těch, kteří sami sebe označí za nevěřící – žádné z nich se nemá stát otrockou galériou, kde bychom byli ukováni jeden u druhého.

Ale, jak to? Běžnou svatební rekvizitou jsou pouta či chomout, které se nasazují za všeobecného veselí!?

Skutečné partnerství muže a ženy je podporou dospělého života, všech podstatných věcí, dobrého řemesla, ať je jím rozuměna politika či instalatéřina. Ti dva jsou spolu, aby byli dobří! Aby za nimi něco zůstalo doma i kolem nich. Křesťané to říkají ještě jinak: Ti dva jsou spolu proto, aby kvalita jejich života, jejich služba Pánu Bohu v celém životě byla vynikající. „Na plný plyn“ jak říká nadpis.

Buď jsme děti neměli a adoptovali jsme svět či jsme vychovali své děti děti, vypustili do světa a přichází čas dospělosti a zralosti našeho manželství. Sloužili jsme samozřejmě svému Pánu i u dětí, utíráním zadečků a běháním po nákupech a vařením. To vše je taky služba Stvořiteli. A teď v tom všem máme dospět. Nemáme se stát otroky svých dětí, nemáme se stát otroky jeden druhého – patříme totiž svému Pánu. Máme oba na plný plyn sloužit Božím záměrům jako jeho otroci – z lásky. Někdo tyto Boží plány dovede vycítit i bez věrouky a slouží všemu, co mu připadne rozumné. Dovede partnera podporovat a partner podporuje jeho a Pán Bůh má radost. Někomu, jako třeba nám, je k tomu dána i ta věrouka, abychom rozuměli smyslu svého života a měli při té dřině se svým Pánem kontakt.

Na začátku jsme četli z dopisu Pavlova. On sám o sobě mluvil jako o otroku Ježíše Krista a pravděpodobně nebyl ženat. O apoštolu Pavlovi šlo mnoho pomluv. Že neměl rád ženy, že byl na chlapce... To tak bývá, když se někdo nechce zalíbit a snaží se mluvit otevřeně. Naopak. Pavel si byl vědom práva mít také svou ženu, jistě by se dovedl zamilovat a jistě by dovedl po boku té ženy žít a dokonce by zcela jistě uměli být šťastní.⁵ Ale obětoval tato svá práva ve prospěch jiných, dokonce, aby své okolí chránil. Protože ví, že služba Pánu by pro něj byla tím jediným.

Kdežto v páru to je tak, že musíme mít ohled na partnera či partnerku. Ve stejné kapitole, v 1. dopisu Korintským 7, 2-5, píše Pavel radu: *Ale abyste se vyvarovali smilstva, ať má každý svou ženu a každá ať má svého muže. Muž ať plní [své] ženě, čím je povinen, a stejně i žena [svému] muži. Žena nevládne svým tělem, nýbrž [její] muž, podobně ani muž nevládne svým tělem, nýbrž*

⁵ V 1. Korintským 9, 5 se Pavel silně brání podobným názorům: „Což nemáme právo mít s sebou věřící manželku, jako i ostatní apoštolové a bratři Pána i Kéfas (Petr)?“

[jeho] žena. Neodpírejte se navzájem, leda po vzájemné dohodě na čas, abyste se uvolnili pro modlitbu a půst, a opět buďte spolu, aby vás pro vaši nezdrženlivost nepokoušel Satan.

Jeden ani druhý nevládneme svým tělem a potřebujeme partnerovu pomoc. To samo, že nemáme svá těla (a nemyslete jen na sex), svou existenci jen pro sebe, je překvapivé. Drtivá většina partnerů staví svůj protějšek před hotovou věc. Hájí si svou identitu, své návyky. A druhému naznačuje: smíř se, nebo jdi. Jenže právě v tom je to tajemství společného života, že partner bere ohled na toho druhého a slouží svému Pánu s ohledem na možnosti toho druhého, na jeho síly. V té fázi rodičovství bereme ohled na toho třetího čtvrtého či šestého – to se počítají i děti. Nejsme otroky partnera a ani dětí, ale Pánovi, nicméně bereme na ně ohled.

Pokusím se to říci dvěma příklady:

Mezi svými přáteli mám ženatého muže ve středních letech. Naposled jsme spolu povídali před garáží na dvoře. Přítel vytáhl svou japonskou motorku z garáže, ohleduplně setřel ze štítku nalepené mušky, přiklekl ve stínu dveří k motoru a pustil se do díla. Chvíli jsme spolu povídali o manželství přes hadičky a páky a pak se najednou zastavil, přizvedl a přes sedlo na mne upřel zoufalé oči. Zamaštěným malíčkem si přizvedl brýle na kořen nosu a zoufale a výhruzně se ptal: „*Ježíši Kriste, to mám kvůli ní měnit způsob života? To se měla smířit, takovej jsem já. Musí si zvyknout, že já prostě dělám věci dlouho a nemám zájem stíhat termíny, který si vona domluvila. Nezajímá mě její práce, nechci se bavit s jejíma známejma. Neumím to, nikdo mne to neučil, abych bral ohled na jiný. Já mám svoje bolesti, svý nemoce, svý starosti z práce a nemůžu – a ani nechci...*“

Udržel jsem se, abych neskočil do toho nářku hned. Nechal jsem ten vodopád slov doznít a pečlivě jsem o něm přemýšlel. Nakonec jsem mu řekl, že ta první dvě slova byla naprosto správně.

Nepatříme přece sobě, ale tomu Ježíši Kristu a s ním je dobré probrat svůj život tak, abych dovedl žít s ohledem na svého partnera. Budeme spolu ještě často povídat. Nic nebude rychlé a jednoduché...

A příklad druhý: Když jsem v roce 1994 na více než týden pobýval v Londýně a Leicesteru, překvapila mne radost čerstvých důchodců. V malém sboru na okraji Londýna vítali svou novou situaci, protože budou moci sloužit Pánu naplno. A skutečně je tomu tak nejenom v církvi, ale i v britské politice. Čerství důchodci udělají velice mnoho.⁶ Padly jim jiné ohledy a zůstalo jen manželství, ve kterém se oba těšili, jak budou sloužit Pánu Bohu. Staršovstvo bylo akčním týmem v terénu, ač bylo složeno ze šedovlasých lidí.

To, že jsme se to neučili sloužit Pánu a zároveň brát ohled na druhého, to je skutečnost. Že jsme zasazení ve společnosti, která má všechno zařízené jinak, to je taky pravda. Jezdí tak *blbě* vlevo a má volant vlevo... Ale možná má smysl se zastavit jako v tom Švédsku roku 1967 a zeptat se: „Komu patřím?“ Já jsem Kristův, on mne vykoupil a já tu žiju jako otrok všeho možného. A navíc: I kdybych jeho panství neuznával, stejně před ním jednou budu stát. Proto jeho nadvládu nad sebou radši hned uznám...

Můžete si říct: Dosud jsem stavěl svou partnerku před hotové věci. Nechápal jsem, že své tělo, tedy pozemský život, mám pro ni, bral jsem ji i děti jako brzdu ve službě mým idolům. Přijímám ji teď jako pomoc, jako prvního pozemského přítele, se kterým se mohu dohodnout a vzájemně podepřít, abych mohl odvést tu nejlepší službu svému Pánu. Abych mohl napřít své síly a být – jak píše apoštol – více k službám svému Pánu: „*Ale toto [vám,] bratři, říkám, [že] čas je zkrácený. A tak i*

⁶ Správně mi připomenete, že důchodce v Británii na tom je výrazně lépe, než náš důchodce. Takovým kritikům je dobře připomenout, že je to daň za levný chleba, který jsme tu měli čtyřicet let. To, že za komunistů bylo všechno zadarmo, má jistě následky. Kdo bojoval za změnu režim u, měl k tomu docela rozumný důvod.

ti, kdo mají ženy, ať jsou, jako by [je] neměli; a ti, kdo pláčou, jako by neplakali, a ti, kdo se radují, jako by se neradovali, a ti, kdo kupují, jako by [nic] nevlastnili; a ti, kdo užívají [tohoto] světa, jako by [ho] neužívali; neboť způsob tohoto světa pomíjí.“ (1. Korintským 7, 29-31) Ale, milé sestry, stejně to platí naopak i z vašeho pohledu.

A protože každý z nás zraje, drobečci v peřinkách za chvíli budou dobývat svět, my budeme ještě před duchodem moci na plný plyn sloužit svému Pánu. Můžete odejít s tím, že na to kašlete a nic... Můžete odejít s tím, že je třeba o tom mluvit... Můžete odejít s rozhodnutím najít sílu (a od toho tu jsem) a jako s tím *středověkým mužem* začneme společně hledat, jak si pravidla života lépe porovnat. To, že se začneme učit být pomocí tomu druhému a že si budeme dávat volno ke službě Pánu Bohu, to je *pokání*. A to nám pomůže ke smyslu života, k životu na plný plyn!

Vý jste byli povoláni ke svobodě, bratří. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým. Vždyť celý zákon je shrnut v jednom slově: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého! Chci říci: Žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost (Galatským 5, 13n a 16)